

İlgili Kanun / Madde

4857 S. İşK/18-21

6356 S. STK/24

T.C
YARGITAY
9. HUKUK DAİRESİ

Esas No. 2021/7611

Karar No. 2021/14481 Tarihi:

19.10.2021

- AMATÖR SENDİKA YÖNETİCİSİNİN GÜVEN-
CESİ
- AMATÖR SENDİKA YÖNETİCİSİNİN İŞ
SÖZLEŞMESİNİN HAKLI NEDEN OLMADAN
SONA ERDİRİLEMEYECEĞİ
- AMATÖR SENDİKA YÖNETİCİSİNİN YÖNETİ-
CİLİK SÜRESİNCE GÜVENCEDEN YARARLA-
NACAĞI
- AMATÖR SENDİKA YÖNETİŞİNİN BOŞTA
GEÇEN SÜRE ÜCRETİNİN BAŞVURU
KOŞULUNA BAĞLI OLMADAN ÖDENECEĞİ

ÖZETİ 4857 sayılı İş Kanunu'nun iş güvencesine ilişkin hükümlerde feshin geçersizliği, geçersiz bir fesih işlemine bağlanırken, sendika işyeri temsilcisi ve amatör sendika yöneticilerinin iş sözleşmesi ancak haklı neden olduğunda feshedilmelidir. Bu kişiler açısından geçerli neden feshin geçersizliğini ortadan kaldırmayacaktır.

Diğer taraftan işyeri sendika temsilcisi ve amatör sendika yöneticileri için boşta geçen süre ücreti yönünden 4857 İş Kanunu'ndaki 4 aylık azami süre sınırlaması kaldırılmış ve temsilcilik süresini aşmamak kaydı ile fesih tarihi ile kararın kesinleşme tarihi arasındaki ücret ve diğer haklarının ödeneceği

belirtilmiştir. Temsilcilik veya yöneticilik süresini aşmayacak boşa geçen süre için ödenecek ücret ve haklar İş Kanunu'ndaki düzenlemenin aksine işe başvuru şartına da bağlı değildir.

Feshin geçersizliğinin tespiti ve işe iade davasında, mahkemece iş sözleşmesinin işveren tarafından 4857 sayılı İş Kanunu'nun 25. maddesindeki nedenlerle haklı olarak feshedildiği ve bu sebeple işe iade talebinin reddine karar verildiği takdirde, işe iade davasında feshin haklı nedene dayandığının kabulü yönündeki bu kesin tespit, aynı vakalara dayanılarak kıdem ve ihbar tazminatlarının talep edildiği alacak davasında, unsur etkisi nedeni ile kuvvetli delil olarak kabul edilmeli ve kıdem ile ihbar tazminatlarının reddine karar verilmelidir.(Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 2016/1867 esas- 2020/908 karar)

DAVA: Taraflar arasında görülen dava sonucunda verilen kararın, süresi içinde duruşmalı olarak temyizden incelenmesi davacı vekilince istenilmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 19/10/2021 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davacı adına vekili Avukat ... ve ... ile karşı taraf adına vekili Avukat ... geldiler. duruşmaya başlanarak hazır bulunan avukatların sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek Tetkik Hakimi tarafından düzenlenen rapor sunuldu, dosya incelendi, gereği konuşulup düşünüldü: **Y A R G I T A Y K A R A R I Davacı İsteminin Özeti:**

Davacı vekili, müvekkilinin iş sözleşmesinin davalı işverence tazminatları ödenmek suretiyle feshedildiğini, ancak feshin geçersiz bir fesih olduğu hususunun Yargıtay (Kapatılan) 22. Hukuk Dairesinin 06.02.2017 tarih ve 2016/33409 esas, 2017/1107 sayılı kararı ile kesinleştiği gibi anılan hüküm uyarınca davacının yöneticilik süresini aşmamak kaydıyla fesih tarihi ile kararın kesinleşme tarihi arasındaki ücret ve diğer haklarının ödenmesine, davacının kararın kesinleşmesinden itibaren altı iş günü içinde işe başvurması şartıyla, altı iş günü içinde işe başlatılmaması hâlinde, iş ilişkisinin devam ettiği kabul edilerek ücreti ve diğer haklarının yöneticilik süresince ödenmeye devam edilmesine hükmedildiğini, davalı işverence anılan ilam hükmüne uygun bir ödeme yapılmadığını, davacının birçok kez işe gittiğini ancak işe başlatılmadığını, buna dair birçok kez de yazışmalarda bulunduğunu, bu nedenle fesih tarihi ile kararın kesinleşme tarihi arasındaki emsal ücret ve diğer haklarının

ödenmesine, işe başlatılmadığından iş ilişkisinin devam ettiği kabul edilerek ücreti ve diğer haklarının yöneticilik görevinin devam ettiği sürece ödenmesine karar verildiğinden şimdilik ücret alacağından 5.000,00 TL ikramiye ve sosyal yardım alacağından 5.000,00 TL toplu iş sözleşme haklarından 1.000,00 TL alacağın fesih tarihi ile kararın kesinleşme tarihi arasındaki emsal ücret ve diğer hakları için müracaat tarihinin işverence öğrenildiği 20/03/2017 tarihinden itibaren sonraki dönem için işe başlatılmadığından iş ilişkisinin devam ettiği kabul edilerek ödeme tarihlerinden itibaren en yüksek mevduat faizleriyle davalı tarafından ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

Davalı Cevabının Özeti:

Davalı vekili, müvekkil firma tarafından davacıya gönderilen cevabi ihtarname ile davacıya aynı şartlarda çalışması için davette bulunulmasına rağmen davacının yeni şartlar ileri sürerek işe başlamamayı tercih ettiğini, bunlara ilişkin belge ve tutanakların dosya içerisinde mevcut olduğunu, davacının açtığı işe iade davasında samimi olmadığını, işe iade talebinin davacının gerçek iradesini yansıtmadığını, emekli olan davacının iradesinin işe iade ile elde etmeyi umduğu tazminatlar ile boşta geçen süreye ilişkin ücretler olduğunu, müvekkil firmanın ne davacının sendikalılığından ne de sendika temsilcisi olduğundan haberdar olmadığını, bu bağlamda sendikal faaliyet ile ilgili olarak müvekkil firmayı zan altında bırakan davacı tarafın iddialarına karşı şikayet ve dava haklarını saklı tuttuklarını beyanla davanın reddini savunmuştur.

İlk Derece Mahkemesi Kararının Özeti:

Mahkemece, toplanan delillere ve bilirkişi raporuna göre, yazılı gerekçe ile davanın kabulüne karar verilmiştir.

İstinaf Başvurusu:

İlk Derece Mahkemesinin kararına karşı, taraflar vekilleri istinaf kanun yoluna başvurmuştur.

Bölge Adliye Mahkemesi Kararının Özeti :

Bölge Adliye Mahkemesince, davacı vekilinin istinaf başvurusunun esastan reddine, davalı vekilinin istinaf başvurusunun ise kabulü ile Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 353/1-b-2 maddesine göre İlk Derece Mahkemesi kararı ortadan kaldırılarak davanın esası hakkında yeniden karar verilmiştir.

Temyiz:

Bölge Adliye Mahkemesinin kararına karşı, davacı vekili temyiz başvurusunda bulunmuştur.

Gerekçe:

1-Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dayandıkları belgelere, uyuşmazlığa uygulanması gereken hukuk kuralları ile hukuki ilişkinin nitelendirilmesine, taraflar arasındaki sözleşmeye, dava şartlarına, yargılama ve ispat

kuralları ile temyiz olunan kararda belirtilen gerekçelere göre davacı vekilinin aşağıdaki bendin dışındaki temyiz itirazları yerinde görülmemiştir.

2-Taraflar arasında uyuşmazlık, amatör sendika yöneticisi olan davacının, iş sözleşmesinin feshi nedeni ile 6356 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 24. maddesindeki güvenceden yararlanıp yararlanmayacağı, işe iade davasında yapılan tespitin işbu davaya etkisi noktasında toplanmaktadır.

6356 sayılı Sendikalar Kanunu'nun 24.maddesinde işyeri sendika temsilciliğinin güvencesi ve feshe karşı korunması ele alınmıştır. Anılan maddenin son fıkrasında ise “madde hükümlerinin işyerinde çalışmaya devam eden yöneticiler hakkında da uygulanacağı” belirtilmiştir.

24. maddede; “(1) İşveren, işyeri sendika temsilcilerinin iş sözleşmelerini haklı bir neden olmadıkça ve nedenini yazılı olarak açık ve kesin şekilde belirtmedikçe feshedemez. Fesih bildiriminin tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde, temsilci veya üyesi bulunduğu sendika dava açabilir.

(2) Dava basit yargılama usulüne göre sonuçlandırılır. Mahkemece verilen kararın temyizi hâlinde Yargıtay kesin olarak karar verir.

(3) Temsilcinin işe iadesine karar verilirse fesih geçersiz sayılarak temsilcilik süresini aşmamak kaydıyla fesih tarihi ile kararın kesinleşme tarihi arasındaki ücret ve diğer hakları ödenir. Kararın kesinleşmesinden itibaren altı iş günü içinde temsilcinin işe başvurması şartıyla, altı iş günü içinde işe başlatılmaması hâlinde, iş ilişkisinin devam ettiği kabul edilerek ücreti ve diğer hakları temsilcilik süresince ödenmeye devam edilir. Bu hüküm yeniden temsilciliğe atanma hâlinde de uygulanır.

(4) İşveren, yazılı rızası olmadıkça işyeri sendika temsilcisinin işyerini değiştiremez veya işinde esaslı tarzda değişiklik yapamaz. Aksi hâlde değişiklik geçersiz sayılır.

(5) Bu Madde hükümleri işyerinde çalışmaya devam eden yöneticiler hakkında da uygulanır.” düzenlemesine yer verilmiştir.

İşyeri sendika temsilcisi ve amatör sendika yöneticisi için getirilen bu düzenleme, onlar için güvence getiren özel bir düzenlemedir. 4857 sayılı İş Kanunu'nun iş güvencesine ilişkin hükümlerde feshin geçersizliği, geçersiz bir fesih işlemine bağlanırken, sendika işyeri temsilcisi ve amatör sendika yöneticilerinin iş sözleşmesi ancak haklı neden olduğunda feshedilmelidir. Bu kişiler açısından geçerli neden feshin geçersizliğini ortadan kaldırmayacaktır.

Diğer taraftan işyeri sendika temsilcisi ve amatör sendika yöneticileri için boşta geçen süre ücreti yönünden 4857 İş Kanunu'ndaki 4 aylık azami süre sınırlaması kaldırılmış ve temsilcilik süresini aşmamak kaydı ile fesih tarihi ile kararın kesinleşme tarihi arasındaki ücret ve diğer haklarının ödeneceği belirtilmiştir. Temsilcilik veya

yöneticilik süresini aşmayacak boşta geçen süre için ödenecek ücret ve haklar İş Kanunu'ndaki düzenlemenin aksine işe başvuru şartına da bağlı değildir.

Feshin geçersizliğinin tespiti ve işe iade davasında, mahkemece iş sözleşmesinin işveren tarafından 4857 sayılı İş Kanunu'nun 25. maddesindeki nedenlerle haklı olarak feshedildiği ve bu sebeple işe iade talebinin reddine karar verildiği takdirde, işe iade davasında feshin haklı nedene dayandığının kabulü yönündeki bu kesin tespit, aynı vakalara dayanılarak kıdem ve ihbar tazminatlarının talep edildiği alacak davasında, unsur etkisi nedeni ile kuvvetli delil olarak kabul edilmeli ve kıdem ile ihbar tazminatlarının reddine karar verilmelidir.(Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 2016/1867 esas- 2020/908 karar)

Somut uyuşmazlıkta, davalı şirket işyerinde çalışırken amatör sendika yöneticisi olarak 6356 sayılı Kanununun 24/3. maddesinden faydalanacak durumda olan davacının iş sözleşmesinin 10.02.2015 tarihinde feshedilmesi nedeniyle açtığı işe iade davasında; davacının işe iadesine, yöneticilik süresini aşmamak kaydıyla fesih tarihi ile kararın kesinleşme tarihi arasındaki ücret ve diğer haklarının ödenmesine, kesinleşme tarihinden itibaren altı iş günü içinde işe başvurması şartıyla ve altı iş günü içinde işe başlatılmaması halinde iş ilişkisinin devam ettiği kabul edilerek ücret ve diğer haklarının yöneticilik süresince ödenmesi gerektiğinin tespitine karar verilmiş, bunun üzerine davacı işe iade kararının kesinleşmesini öğrenme tarihinden itibaren altı iş günü içinde işe başlatma talebinde bulunmuş ve işverence işe başlatılmadığından bahisle işe iade kararı ile tespit edilen hak ve alacakları dava konusu etmiştir. İlk Derece Mahkemesince; işe iade davasının davacı lehine kesin olarak sonuçlandığı, bu karara göre davacının iş sözleşmesinin feshedildiği 10.02.2015 tarihinden bu kararın kesinleşme tarihine kadar boşta geçen sürenin ücret alacağının oluştuğu, davacının kararın kesinleşmesinden itibaren altı iş günü içinde işe başvurduğu halde işverence işe başlatılmadığı gerekçesi ile dava konusu ücret ve diğer hakları hüküm altına alınmıştır.Bu kararın taraflarca istinaf edilmesi üzerine Bölge Adliye Mahkemesi; işe iade davası sonrasında davalı işveren tarafından işe başlama daveti yapıldığı halde davacı işçinin işyerine gitmeyerek bu davete uymadığını, davalı işyerinde yetki tespit başvurusu bulunmadığını, bu nedenle davacının 6356 sayılı Kanun'un 27. maddesi kapsamında işyerinde yetkili sendikanın temsilcisi olarak atanmadığını ve 6356 sayılı Kanun'un 24.maddesi ile sağlanan güvenceden yararlanmak için gerekli koşula sahip bulunmadığından bahisle İlk Derece Mahkemesi hükmünü ortadan kaldırarak davanın esası hakkında yeniden verdiği kararla davanın reddine hükmetmiştir.

Tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde Bölge Adliye Mahkemesince davacı işçinin işverence yapılan davet üzerine işyerine gitmeyerek bu davete uymadığı kabulünde isabetsizlik bulunmasa da davacının işyerindeki yetkili sendikanın temsilcisi olmadığından Kanunun 24.maddesi ile sağlanan güvenceden yararlanmak

için gerekli koşula sahip bulunmadığına ilişkin kabulü dosya içeriği ile örtüşmemektedir.

Şöyle ki davacı işçi, davalı işyerinde işyeri sendika temsilcisi olmayıp işyerinde çalışmaya devam eden amatör sendika yöneticisidir. Bölge Adliye Mahkemesince davacının işyeri sendika temsilcisi gibi değerlendirilmesi yerinde olmamıştır.

Davacının lehine sonuçlanan işe iade davasına ilişkin kararda, sendika yöneticilik süresini aşmamak üzere kesinleşme tarihine kadar doğan ücret ve sosyal hakların davacıya ödenmesine hükmedildiği, dosyada bulunan onaylı mazbataya göre kararın kesinleşme tarihi itibarı ile davacının yöneticilik görevinin devam ettiği ve kesinleşen işe iade davasının unsur etkisi de düşünüldüğünde davacının sendika yöneticisi olarak fesih tarihi olan 10.02.2015 tarihinden, kararın kesinleşme tarihi olan 06.02.2017'ye kadar geçen süre yönünden dava konusu ücret ve diğer haklarının hesaplanarak hüküm altına alınması gerekirken, yanılığılı değerlendirme ile yazılı şekilde hüküm altına alan karar hatalı olup bozmayı gerektirmiştir.

SONUÇ: Temyiz olunan Bölge Adliye Mahkemesi kararının, yukarıda yazılı sebepten dolayı BOZULMASINA, dosyanın kararı veren Bölge Adliye Mahkemesine gönderilmesine, davacı yararına takdir edilen 3.050,00 TL duruşma vekalet ücretinin karşı tarafa yükletilmesine, peşin alınan temyiz karar harcının istek halinde ilgiliye iadesine, 19.10.2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.